

TİSK AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ- HAZİRAN 2015 (SAYI: 76)

GENEL DEĞERLENDİRME

“Türkiye'nin Geleceği Sanayi Yatırımlarına Bağlı”

- 2015'in ilk çeyreğinde dünya ekonomisinde büyüme ivme kazandı. Büyüme oranı ABD'de %2,9'a, AB'de %1,4'e ulaştı. Ancak Çin'in büyüme oranının %7'de kalması, yükselen ekonomilerde kırılmanın artması, özellikle Rusya ve Brezilya'daki daralma bunu gölgeledi.
- Türkiye ekonomisinin ilk çeyrekteki büyüme oranı %2,3 ile beklentilerin üzerine çıkmış olsa da 2003'ten beri kaydedilen en düşük oran durumunda. Büyümenin kaynağı tüketim; yatırım artışı yok, ihracat ise geriledi.
- Sanayi üretimi Nisan'da yıllık bazda %3,8 arttı, aylık bazda değişmedi.
- Sanayide ciro yıllık bazda %9, aylık bazda %1,9 yükseldi.
- İşgücü yetersizliği, kapasite kullanımını kısıtlayan faktörler içerisinde 2'nci sırayı aldı.
- 2015 Mart döneminde işsizlik oranı yıllık bazda 0,9 puanlık artışla %10,6'ya çıktı. %18,6'ya yükselen genç işsizliği oranındaki artış 1,9 puan.
- Yatırım eksikliği ve vasıflı işgücü yetersizliği nedeniyle sanayi sektörünün toplam istihdamdaki payı azalıyor.
- Nisan'da cari açık yıllık 44,3 milyar dolara indi. Net parasal olmayan altın ihracatının yıllık bazda %242 artarak 4,6 milyar dolara çıkması cari açık üzerinde etkili oldu.
- Yurtdışına doğrudan yatırımlar artarken, yabancıların Türkiye'ye doğrudan yatırımları azalıyor.
- Dış finansman zorlaşıyor: Yabancıların DİBS stoku Mart sonundan Haziran ortasına yaklaşık 7 milyar dolar azaldı. Bu süreç takip edilmeli.
- Net hata noksan Nisan'da tekrar büyüdü. Yılın ilk dört ayında bu kalemden Türkiye'ye yaklaşık 7 milyar dolar girdi ve net hata noksan cari açığın %48,2'sini finanse eder hale geldi.
- Mayıs'ta Bütçe fazlası arttı, buna karşılık faiz dışı fazla azaldı. Ocak-Mayıs döneminde bütçe açığı %12,4 oranında azaldı. Yılın ilk beş ayında Hükümet sınırlı da olsa mali disiplini korudu, bu da enflasyondaki yükseliş eğilimini engelledi.
- ÖTV'nin vergi gelirlerinin %24'ü ölçüsündeki büyüklüğü maliyetleri ve fiyatları olumsuz etkiliyor.
- Enflasyon yükseliş ivmesini koruyor. Bu durum enflasyon hedeflemesinin yetersizliğinden değil, ekonomideki yapısal sorunlardan kaynaklanıyor. Kurulacak hükümet, yapısal reformlarla ve kurumsal düzenlemelerle TCMB'nin fiyat istikrarına yönelik çabasını desteklemeli. Ciddiyetini koruyan işsizlik konusunda da sanayi sektöründe yatırım yapılmasını önleyen belirsizlik ve rekabet gücü zayıflığı sorunlarının çözülmesi ve eğitim politikasının nitelikli işgücü ihtiyacına odaklanması gerekiyor. Türkiye'nin geleceği sanayi yatırımlarına bağlıdır.

DÜNYA EKONOMİSİ:

2015 yılının ilk çeyreğinde dünya ekonomisinde büyüme eğilimi güçlenmiştir. Özellikle uzun süre resesyon sınırında bulunan Avrupa Birliği'nde %1,4'e ulaşan büyüme oranı beklentileri karşılamıştır. Buna karşılık yükselen ekonomilerde kırılanlıklar başlamıştır. Çin ekonomisi ivme kaybetmeye devam etmektedir. Rusya ekonomisi uluslararası ilişkiler nedeniyle daralma sürecine girmiştir.

Yılın ilk çeyreğinde Türkiye büyüyen ülkeler grubunda kalmayı başarmıştır. Ancak artık yüksek oranlı büyüyen ülkeler grubu içinde yer almamaktadır. Yükselen ekonomiler içinde Meksika %2,5, Endonezya %4,7, Hindistan %7,5, Malezya %5,6 büyürken, Türkiye %2,3 oranında büyüebilmiştir. Bu grup içinde yer alan Rusya ve Brezilya ekonomilerinde küçülme olmuştur (Tablo 1).

Tablo 1: Seçilmiş Ülkelerde Büyüme, Enflasyon ve Faiz Oranları

Ülkeler	2015 Ç1 Büyüme Oranı	Enflasyon Oranı (Mayıs 2015)	İşsizlik Oranı(*)
ABD	2,9	-0,2	5,4
Çin	7,0	1,2	4,1
İngiltere	2,4	-0,1	5,5
Hollanda	2,5	1,1	8,9
İspanya	2,6	-0,2	22,7
Çek Cumhuriyeti	4,2	0,7	6,4
Macaristan	3,5	0,5	76
Polonya	3,7	-0,9	10,8
İsveç	2,6	0,1	8,0
Avusturalya	2,3	1,3	6,0
Hindistan	7,5	5,0	4,9
Endonezya	4,7	7,1	5,8
Malezya	5,6	2,1	3,0
Singapur	2,6	-0,4	1,8
Güney Kore	2,4	0,5	3,8
Tayvan	3,4	-0,7	3,8
Şili	2,4	4,0	6,1
Meksika	2,5	2,9	4,3
İsrail	2,3	-0,4	5,0
Filipinler	5,2	1,6	6,2
Türkiye	2,3	8,09	10,6
Rusya	-2,2	15,8	5,6
Güney Afrika	2,1	4,6	26,4
Brezilya	-1,6	8,5	6,4

(*) Mevcut en yakın dönem/ay verileri

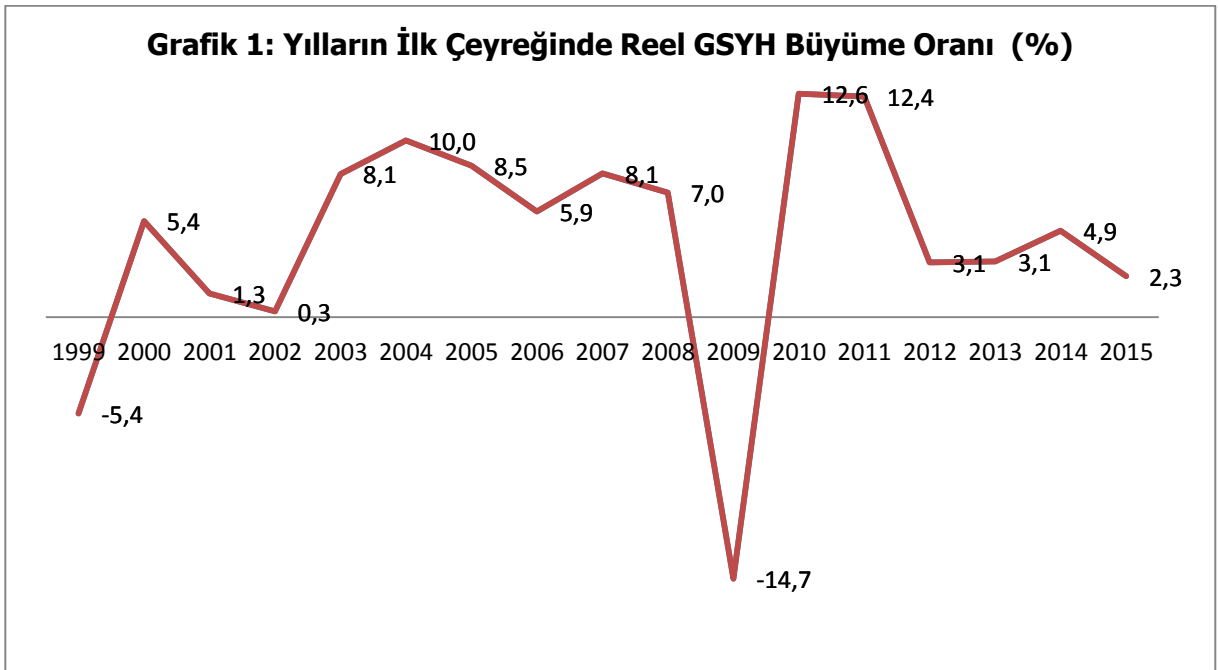
Kaynak: OECD veri seti ve The Economist, June 26, 2015

Yükselen ekonomilerde büyüme daha yüksek enflasyon ve işsizlik ile birlikte gerçekleşmeye başlamıştır. Özellikle kısa süreli sermaye hareketlerine dayalı bir finansman modeli ile büyüyen ekonomilerde kırılabilirlik daha da artacak gibi durmaktadır. Diğer yandan Çin ekonomisindeki yavaşlama küresel ekonomiyi, özellikle dış ticaretteki en önemli paydaşları olan ABD, Japonya ve AB'yi de olumsuz yönde etkileyebilir.

Haziran ayında Yunanistan'ın borç sorunu öne çıksa da, bu olumsuz gelişmenin Temmuz'da uzlaşma ile çözümlenme ihtimali bulunmaktadır. Sorunun Temmuz'da uzlaşma ile çözümlenme ihtimali bulunmaktadır.

TÜRKİYE EKONOMİSİ:

Türkiye ekonomisi 2015 yılının ilk çeyreğinde beklentilerin üzerinde %2,3 büyümüştür. Ancak bu oran (kriz yılı olan 2009 dışarıda bırakıldığında) 2003 yılından bu yana gerçekleşen en düşük ilk çeyrek büyüme oranıdır (Grafik 1).

Tarım sektörü sabit fiyatlarla %2,7 oranında büyüyerek GSYH'den %4,6 pay alırken, **sanayi sektörü büyüyememiş ve GSYH'deki payı %33,7'ye gerilemiştir.** Hizmetler sektörü ise %4,1 oranında büyümüş, payı %62,7'ye yükselmiştir.

Harcama yöntemine göre GSYH'ye baktığımızda büyümenin kaynağının yurtiçi talep olduğunu, bunun içinde de hanehalklarının tüketim harcamalarının önemli paya sahip olduğunu görmekteyiz. Yılın ilk çeyreğinde hanehalkı tüketimi sabit fiyatlarla %4,5 oranında artarak, GSYH içindeki payı %69,7 düzeyine ulaşmıştır. Bu dönemde devletin nihai tüketim harcamaları ise %2,5 yükselerek, GSYH içindeki payı %10,7 olarak gerçekleşmiştir.

2015 yılının ilk çeyreğinde yatırım harcamaları reel olarak değişmediğinden, büyüme oranı sıfır olmuş ve GSYH içindeki payı %23,3'e gerilemiştir. Mal ve hizmet ihracatı %0,3 oranında azalırken, mal ve hizmet ithalatı %4,1 oranında artmıştır.

Sanayide Üretim, Ciro ve Kapasite Kullanımı:

2015 Nisan ayında Sanayi Üretim Endeksi yıllık bazda yükselmeye devam etmiştir. Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi 2014 yılının aynı ayına göre %3,8 artmıştır. Üretim, alt sektörler içinde imalat sanayinde %4,6, enerji sektöründe %2,1 artarken, madencilikte %5,0 azalmıştır. Ana sanayi gruplarına göre en yüksek üretim artışı ise %14,0 ile sermaye mali imalatı sektöründe gerçekleşmiştir. Bu sektörü %6,5 oranında üretim artışı sağlayan dayanıklı tüketim mali imalatı sektörü izlemektedir.

Nisan ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi endeksi ise Mart ayına göre değişmemiştir. Alt sektörlerden madencilik %4,5 oranında üretim kaybına uğrarken, üretim imalat sanayiinde değişmemiş, enerji sektöründe %2,1 artmıştır. Ana sanayi gruplarına göre aylık üretim artışında dayanıklı tüketim mali sektörü %1,9 ile ilk sırayı almıştır.

Nisan ayında Sanayi Ciro Endeksi Mart ayına göre %1,9 artmış ve endeks (2010=100 iken) 184,7 düzeyine çıkmıştır. Alt sektörler içinde ciro imalat sanayi sektöründe %1,8, enerji sektöründe %3,6 artmıştır. Ana sanayi gruplarında en yüksek ciro artışı %5,0 ile madencilik ve taşocakçılığı sektöründe görülmüştür.

Sanayi Ciro Endeksi yıllık bazda %9,0 yükselmiştir. Ciro, madencilikte %0,6 azalırken, imalat sanayi sektöründe %9,3 yükselmiştir. Ana sanayi gruplarına göre ciro artışında sermaye mali imalatı %19,6 ile ilk sırayı almıştır.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı, 2015 Haziran ayında bir önceki aya göre 0,2 puan artarak %75,1 düzeyinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı ise 0,1 puan azalarak %74,5 düzeyine gerilemiştir. Mal gruplarına göre kapasite kullanım oranlarında ilk sırayı %76,5 ile ara malları sektörü almıştır. **Kapasite kullanımını kısıtlayan faktörler arasında ilk sırada %21,2 ile talep yetersizliği, ikinci sırada %9,2 ile işgücü yetersizliği gelmektedir.**

İstihdam ve İşsizlik:

2015 Mart döneminde işgücü 2014 yılının aynı dönemine göre 692 bin kişi artarak 29 milyon 22 bin kişiye ulaşırken, işgücüne katılma oranı da 0,5 puan yükselmiş ve %50,4 düzeyinde gerçekleşmiştir. Erkeklerde işgücüne katılma oranı %70,6 ile aynı kalırken, kadınlarda 0,9 puanlık artışla %30,7 düzeyine yükselmiştir.

İşsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 322 bin kişi artarak 3 milyon 69 bin kişi olurken, işsizlik oranı da 0,9 puanlık artış ile %10,6 düzeyine çıkmıştır. 2015 Mart döneminde tarım dışı işsizlik oranı 1 puanlık artış ile %12,6 olmuş, genç işsizliği oranı 1,9 puanlık artış göstererek %18,6'ya ulaşmıştır.

İstihdam 370 bin kişi artarak 25 milyon 953 bin kişi olurken, istihdam oranı 0,1 puan azalıp %45,0 düzeyine gerilemiştir. Bu dönemde çalışanların %20'si tarım sektöründe, %20,5'i sanayide, %6,9'u inşaat ve %52,6'sı hizmetler sektöründe istihdam edilmişlerdir. Hizmetlerin toplam istihdamdaki payı 1,4 puan artmış, tarım sektörünün payı 0,8 puan, inşaat sektörünün payı 0,2 ve sanayi sektörünün payı 0,5 puan azalmıştır (Tablo 2).

Tablo 2: İstihdam Edilenlerin Sektörel Dağılımı (%)

Yıllar	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler
2005	25,5	21,6	5,6	47,3
2006	23,3	21,9	6,0	48,8
2007	22,5	21,8	6,1	49,6
2008	22,4	22,0	6,0	49,5
2009	23,1	20,3	6,3	50,4
2010	23,3	21,1	6,6	49,1
2011	23,3	20,8	7,2	48,7
2012	22,1	20,5	7,2	50,2
2013	21,2	20,7	7,2	50,9
2014	21,1	20,5	7,4	51,0
2015 Mart	20,0	20,5	6,9	52,6

Kaynak: TÜİK veri tabanı

İşsizlik oranı 2010 yılından bu yana kesintisiz büyüyen bir ekonomi için yüksek seyretmektedir. Bu gelişimin altında iki unsur öne çıkmaktadır. Birincisi işgücüne katılma oranının yükselmesidir. 2010 yılında işgücüne katılma oranı %46,5 iken, 2015 yılı Mart döneminde %50,4'e yükselmiştir. İkinci neden ise tarım sektörünü terk eden işgücünün sanayi sektöründe istihdam edilememesidir. Nitekim 2010 yılında tarım sektöründe istihdam oranı %23,3 iken, 2015 yılı Mart döneminde %20'ye inmiştir. **Kırsal alandan kentsel alana akan işgücü, kısmen inşaat ve hizmetler sektöründe istihdam imkanını yakalamış ama sanayide istihdam edilememiş, hatta sektörün toplam istihdamdaki payı azalmıştır. Sektörün 2010 yılında %21,1 olan payı, 2015 Mart döneminde %20,5'e düşmüştür.**

Sanayi sektörünün istihdam yaratmada geri plana düşmesine neden olan en önemli gelişme, sektörde yatırım oranının düşmesi ve işgücü niteliğinin zayıflamasıdır. Nitekim sanayici kapasite kullanımının artmasındaki engelleri sıralarken ikinci sıraya işgücü yetersizliğini koymaktadır.

Ödemeler Dengesi:

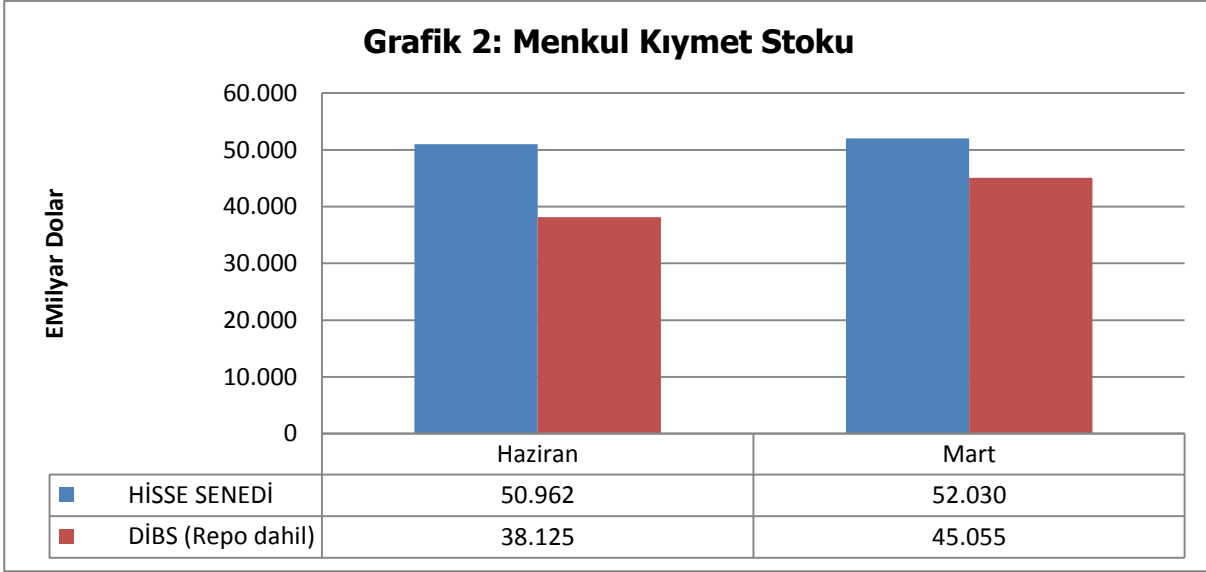
2015 Nisan ayında cari işlemler açığı, 2014 yılının aynı ayına göre 1 milyar 519 milyon dolar azalarak 3 milyar 408 milyona gerilemiştir. Yıl bazında cari işlemler açığı da 45 milyar 776 milyondan 44 milyar 257 milyona inmiştir.

Nisan ayında cari açığın ana nedeni yine dış ticaret açığı olmuştur. Dış ticaret rakamlarından parasal olmayan net altın ihracatı kalemi çıkarıldığında bu durum daha da belirgin hale gelmektedir. **Ocak-Nisan döneminde parasal olmayan altın, cari açığın düzeyi üzerinde etkili olmuş; net parasal olmayan altın ihracatı geçtiğimiz yıla göre %242 oranında artarak 4 milyar 584 milyona ulaşmıştır. Böylece parasal olmayan net altın ihracatının cari açığa oranı 2014 yılı Ocak-Nisan döneminde %8 iken, 2015 yılının aynı döneminde %31,6'ya yükselmiştir.**

Cari açığı etkileyen diğer faktörler arasında, doğrudan yatırım giderlerinin 595 milyon dolar artarak 892 milyona yükselmesi ve yatırım gelirlerindeki net çıkışın 706 milyon dolar artarak 1 milyar 483 milyona ulaşması sayılabilir.

Nisan ayında doğrudan yabancı yatırım girişi bir önceki yılın aynı ayına göre 461 milyon dolar azalarak 234 milyona gerilemiştir. Mayıs 2015 TİSK Ekonomi Bülteni'nde belirttiğimiz üzere doğrudan yabancı yatırım girişi 2012 yılından itibaren azalmaya başlamıştır. Bu eğilim devam etmektedir. Özelleştirilecek kamu işletmesi kalmaması ve yatırım ikliminin zayıflaması nedeniyle yakın dönemde bu eğilimin tersine dönmesi mümkün gözükmemektedir. Türkiye'nin tekrar DYY çekebilmesi için özellikle kurumsal ve hukuki altyapısını güçlendirmesi gerekmektedir.

Nisan ayında yabancıların portföy yatırımları 755 milyon dolar yükselmiştir. Yabancılar BIST'de 1 milyar 17 milyon dolarlık net devlet iç borçlanma senedi (DİBS) satarken, hisse senedinde 652 milyon dolarlık net alım yapmışlardır. Nisan ayında Hükümet 1 milyar 500 milyon dolarlık net borçlanmaya gitmiştir. **Yabancıların DİBS'de aldıkları pozisyon şu anda risk yaratmıyor ise de, takip edilmesi gereken bir veri olarak görmekteyiz.** Bunun nedeni, yabancıların elindeki DİBS stokunun Mart ayının son haftasında 45 milyar 55 milyon dolar iken, Haziran ayının ikinci haftasında 38 milyar 125 milyona gerilemiş olmasıdır (Grafik 2).

Kaynak: TCMB veri tabanı.

Nisan ayında net hata noksan kalemi tekrar hızlı bir yükseliş ivmesi göstermiş, bu kalemden yurtiçine giren döviz 2 milyar 893 milyon dolara ulaşmıştır. **Yılın ilk dört ayında net hata noksan kaleminden Türkiye'ye 6 milyar 976 milyon dolar döviz girmiş ve cari açığın %48,2'sinin finanse eder hale gelmiştir.** Bu gelişmeler neticesinde TCMB rezervleri Nisan ayında 1 milyar 907 milyon azalırken, Ocak-Nisan döneminde 1 milyar 726 dolarlık yükseliş kaydetmiştir.

Para ve Maliye Politikası:

2015 Mayıs ayı Merkezi Yönetim Bütçesi, borçlanma takvimi nedeniyle düşen faiz giderleri sayesinde bir önceki yılın aynı ayına göre daha yüksek ölçüde fazla vermiştir. 2014 Mayıs ayında 1 milyar 475 milyon TL fazla veren bütçe, 2015 yılı Mayıs ayında 1 milyar 639 milyon TL fazla vermiştir. Diğer yandan 2014 yılı Mayıs ayında 8 milyar 556 milyon TL faiz dışı fazla veren bütçe %35,9'luk düşüşle 2015 yılı Mayıs ayında 5 milyar 486 milyon TL faiz dışı fazla vermiştir.

Seçim dönemi olması nedeni ile bütçe giderlerinin mal ve hizmet alımı ve cari transferler kalemi genel bütçe giderlerindeki artıştan daha yüksek olmuştur. Mayıs ayında mal ve hizmet alım giderleri 2014 yılının Mayıs ayına göre %25,7 oranında artarak 3 milyar 514 milyon TL'ye, cari transferler %35,8 oranında artarak 16 milyar 55 milyon TL düzeyinde gerçekleşmiştir.

2015 yılı Ocak-Mayıs döneminde Merkezi Yönetim Bütçe açığı geçen yılın aynı dönemine göre %12,4 oranında azalmış ve 2 milyar 419 milyon TL'ye gerilemiştir. Faiz dışı bütçe fazlası ise aynı döneme göre %15,7 oranında artarak 25 milyar 605 milyon TL düzeyine ulaşmıştır. Bu gerçekleştirmeler sonrasında **2015 yılının ilk beş ayında Hükümetin sınırlı da olsa mali disipline bağlı kaldığını söyleyebiliriz. Bu da enflasyon oranındaki yükseliş eğiliminin önünü kesmiştir.**

Tablo 3: Merkezi Yönetim Vergi Gelirleri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs
Toplam Vergi Gelirleri	34.877	34.613	26.797	31.913	36.221
Gelir Vergisi	8.226	5.159	6.665	6.825	6.874
Kurumlar Vergisi	264	8.779	473	888	6.578
Motorlu Taşıtlar Vergisi	2.639	702	330	287	231
Dahilde Alınan KDV	6.091	3.138	2.500	3.462	3.546
Özel Tüketim Vergisi	8.442	7.341	6.515	8.328	8.582
Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin ÖTV	3.512	3.927	3.447	4.127	4.215
Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin ÖTV	587	801	1.503	1.525	1.414
Kolalı Gazoz, Alkollü İç. Ve Tüt. Mamullere İlişkin ÖTV	4.039	2.299	1.272	2.358	2.669
Alkollü İçkiler	682	312	444	533	546
Tütün Mamul	3.342	1.980	824	1.775	2.091
Kolalı Gazoz	15	7	5	50	31
Dayanıklı Tüketim Ve Diğer Mallara İlişkin ÖTV	304	314	293	318	284
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	948	612	561	890	595
Şans Oyunları Vergisi	111	65	64	80	69
Özel İletişim Vergisi	381	376	369	390	375
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	4.309	5.185	6.273	7.545	6.323
Damga Vergisi	1.246	974	959	1.020	949

Kaynak: <http://www.bumko.gov.tr/TR,5911/2015-mayis.html>. Erişim tarihi 26 Haziran 2015.

Bu görelî olumlu gelişmeye rağmen bütçede vergi gelirlerindeki yapısal sorun devam etmektedir. Vergi gelirleri içinde geçici olarak tarh edilmesi öngörülen ancak daha sonra kalıcı hale getirilen özel tüketim vergisi makroekonomide özellikle maliyetleri ve fiyatları olumsuz yönde etkilemeyi sürdürmektedir. **2015 yılı Mayıs ayı bütçesinde özel tüketim vergisinin toplam vergi gelirleri içindeki payı %23,8'e çıkmış, sadece petrol ve doğalgaz ürünlerinden alınan ÖTV, toplam vergi gelirlerinin %11,6'sına ulaşmıştır (Tablo 3).**

Para politikası otoritesi TCMB, Haziran ayında faiz oranlarını değiştirmemiştir. Buna rağmen enflasyon oranı konusundaki şüpheli tavrını sürdürmektedir. Çünkü enflasyon gerçekleşmesi Bankanın hedefleri ile tutarlılık göstermemekte, enflasyon yükseliş ivmesini korumaktadır. Nitekim 2015 Mayıs ayında TÜFE bir önceki aya göre %0,56, bir önceki yılın Aralık ayına göre %5,30, bir önceki yılın aynı ayına göre %8,09 ve on iki aylık ortalamalara göre %8,45 yükselmiştir.

Mayıs ayında aylık bazda en yüksek fiyat artışı %10,06 ile giyim ve ayakkabı grubunda gerçekleşmiştir. Aylık bazda en fazla düşüş gösteren grup ise %2,68 ile gıda ve alkolsüz içecekler olmuştur. 2015 yılı Mayıs ayında fiyatlar ana harcama gruplarından ulaştırmada %1,76, lokanta ve otellerde %1,20, eğlence ve kültürde %1,08 ve ev eşyasında %0,82 yükselmiştir.

Yıllık en yüksek fiyat artışı %13,44 ile lokanta ve oteller grubunda görülmüştür. Bu grubu %12,81 ile gıda ve alkolsüz içecekler, %9,79 ile çeşitli mal ve hizmetler, %8,70 ile eğlence ve kültür ve %8,32 ile konut izlemiştir.

Bölgeler itibari ile enflasyon oranına baktığımızda ise başı yine Suriyeli sığınmacıların yoğunlukta olduğu iller çekmektedir. Mayıs 2015'te 2014 yılının Aralık ayına göre fiyatların en fazla arttığı bölge %6,17 ile Hatay, K.Maraş, Osmaniye olmuş; 2014'ün aynı ayına göre ise en yüksek artış %9,42 ile Gaziantep, Adıyaman, Kilis bölgesinde gerçekleşmiştir.

2015 yılı Mayıs ayında yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), Nisan ayına göre %1,11, bir önceki yılın Aralık ayına göre %5,22, bir önceki yılın aynı ayına göre %6,52 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %6,98 yükselmiştir.

Yİ-ÜFE içinde yer alan sektörlerde fiyatlar aylık bazda madencilik ve taşocaklığı sektöründe %0,86, imalat sanayi sektöründe %1,53 ve su sektöründe %1,06 artarken, enerji sektöründe %2,73 azalmıştır. Ana sanayi grupları en yüksek aylık artış %1,72 ile dayanıksız tüketim mallarında görülmüştür. Bu sektörde fiyatlar yıllık bazda %12,03 yükselmiş ve Yİ-ÜFE'de ilk sıraya oturmuştur.

Tarım sektöründeki fiyat artışı Mayıs ayında da devam etmiştir. Tarım ÜFE, 2015 yılı Mayıs ayında Nisan ayına göre %1,62, 2014 yılı Aralık ayına göre %13,88, 2014 yılının Mayıs ayına göre %13,68 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,44 yükselmiştir. Aylık bazda fiyatlar tarım ve avcılık ürünlerinde %2,22, ormancılık ürünlerinde %5,56 artarken, balıkçılıkta %12,15 azalmıştır.

Yurt dışı üretici fiyat endeksi (YD-ÜFE), 2015 yılı Mayıs ayında Nisan ayına göre %1,52, 2014 yılının Aralık ayına göre %7,64, 2014 yılının aynı ayına göre %9,46 ve on iki aylık ortalamalara göre %5,31 yükselmiştir. Fiyatlar Mayıs'ta bir önceki aya göre madencilikte %0,31 azalmış, imalat sanayinde %1,57 artmıştır.

Sonuç:

Veriler, Türkiye Ekonomisinin yılın ilk beş ayı sonunda Orta Vadeli Program hedeflerinden büyük ölçüde uzaklaştığını göstermektedir. İlk çeyrekteki %2,3'lük orandan sonra, 2015 yılı büyüme hedefi olan %4'e erişmek için kalan aylarda %4'ün üzerinde büyümek gerekmektedir ki, bunun gerçekleşmesi şimdilik zor görünmektedir.

Parasal duruşuna rağmen TCMB enflasyon oranını aşağıya çekmede yetersiz kalmaktadır. Bu durum enflasyon hedeflemesinin yetersizliğinden kaynaklanmamakta; enflasyonun düşmesini ekonomideki yapısal sorunlar engellemektedir. Dolayısıyla, TCMB'ye yapısal reformlarla ve kurumsal düzenlemelerle destek verilmesi gerekir. Yeni kurulacak hükümetin uygulayacağı programın bu yönde şekillenmesi isabetli olacaktır.

Türkiye işsizlik oranını aşağıya çekememektedir. Sanayi sektörünün ağır sorunlarına yeterli çözümlerin geliştirilememesi sonucunda sektörün yatırım yapamaz hale gelmesi ve eğitim sisteminin başta ekonomi olmak üzere ülkemizin ihtiyaçlarına cevap verememesi, işsizliğin temel kaynaklarıdır.